

## ĐIỂM SÁCH

### LỄ HỘI CẦU MÙA CỦA NGƯỜI THÁI Ở TÂY BẮC VIỆT NAM (\*)

LÊ PHẠM MINH QUÝ

Người Thái nước ta cư trú ở các tỉnh của Tây Bắc, Thanh Hoá, Nghệ An nhưng tập trung chủ yếu ở Tây Bắc Việt Nam. Trải qua quá trình hình thành và phát triển lâu dài, người Thái đã sáng tạo một nền văn hoá nghệ thuật dân gian rất phong phú, đa dạng, mang đậm sắc thái tộc người. Trong đó, văn hoá và một số loại hình nghệ thuật như âm nhạc, múa, nghệ thuật tạo hình dân gian đã được giới thiệu ở nhiều công trình nghiên cứu khác nhau, nhưng những lễ hội truyền thống thì rất ít được nói tới.

Lễ hội truyền thống là một mảng rất quan trọng trong đời sống văn hoá tinh thần của đồng bào Thái. Lễ hội phản ánh thực tại cuộc sống, là toàn bộ những sinh hoạt văn hoá nghệ thuật dân gian của cộng đồng. Vì vậy, tìm hiểu *Lễ hội cầu mùa của người Thái ở*

*Tây Bắc Việt Nam* của tác giả là việc làm vừa có ý nghĩa khoa học và vừa có ý nghĩa thực tiễn. Đúng như Nghị quyết Hội nghị trung ương lần thứ 6 đã đề ra là phải giữ gìn và phát huynh văn hoá đậm đà bản sắc dân tộc trong nền văn hoá Việt Nam.

Lễ hội, văn hoá lễ hội không phải là vấn đề mới ở nước ta mà xưa nay đã có nhiều công trình tìm hiểu, nghiên cứu đặc biệt là từ ngày đất nước đi vào thời kỳ đổi mới. Song đối với lễ hội truyền thống của các dân tộc thiểu số ở nước ta vẫn chưa được quan tâm đúng vai trò của nó. Trong cuốn sách này tác giả đã bỏ ra rất nhiều công sức để đi đến tận bản làng xa xôi hẻo lánh của người Thái để khai thác, nghiên cứu những lễ hội liên quan đến lễ nghi nông nghiệp của một chu trình sản xuất: từ chọn đất, làm đất, trồng cấy, chăm bón và cho đến thu hoạch... Đây là một khoảng không gian, thời gian lý tưởng cho các hoạt động lễ hội cầu mùa phát sinh nảy nở.

Cuốn sách, *Lễ hội cầu mùa của người Thái ở Tây Bắc Việt Nam*, tác giả đã trình bày có hệ thống những lễ hội liên quan đến một chu kỳ sản xuất cây lúa của người Thái ở Tây Bắc trước cách mạng tháng Tám. Ngoài lời giới

(\*) Tác giả: Vũ Thị Hoa, Nxb Văn hoá - Thông tin, H, 1997, 285 trang, khổ 13 x 19 cm.

thiệu và kết luận cuốn sách được bố cục như sau:

*Chương 1*, Đôi nét về người Thái ở Tây Bắc Việt Nam, từ trang 13 đến trang 38.

*Chương 2*, Những nghi lễ và lễ hội liên quan đến nông nghiệp của người Thái, từ trang 39 đến trang 91.

*Chương 3*, Nghi lễ và lễ hội nông nghiệp Thái với tín ngưỡng và nghệ thuật truyền thống.

Ngoài những ưu điểm kể trên, do đặc điểm của vùng Tây Bắc rộng lớn đi lại khó khăn, hơn nữa trước thời mở cửa nhiều lễ hội truyền thống của dân tộc Thái đã bị lãng quên, hay chỉ còn

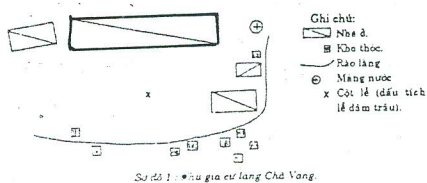
trong ký ức của người già, thế hệ con cháu chỉ được kể lại. Vì vậy, việc sưu tầm, thu thập tư liệu quả có nhiều khó khăn, vất vả. Đồng thời, lễ hội và văn hoá lễ hội liên quan đến nhiều lĩnh vực khoa học, do vậy đòi hỏi người nghiên cứu phải có sự hiểu biết rộng và sâu sắc về trí thức tộc người Thái. Vì vậy, cuốn sách không thể không tránh khỏi những hạn chế nhất định.

Tuy vậy, để có được những trang viết này, tác giả đã có những cố gắng đáng quý và cũng phải khẳng định đây là một cuốn sách có giá trị khoa học nghiêm túc.

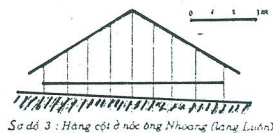
Tạp chí Dân tộc học, giới thiệu cùng bạn đọc

### CÁO LỖI CÙNG BẠN ĐỌC

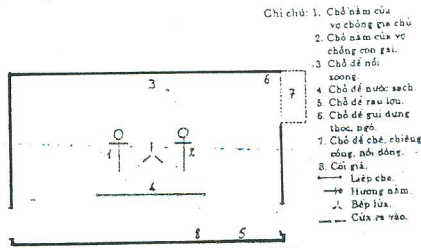
Do sai sót trong khâu chế bản, bài của Lưu Hùng ở trang 42 Tạp chí Dân tộc học số 1 - 1999, các hình vẽ trong bài xin đọc lại là:



Sơ đồ 1: Nhà gia cư làng Chũ Vàng.



Sơ đồ 3: Hàng cột ở nhà ông Nhuang (làng Luôn)



Sơ đồ 5: Vị trí trong nhà ông Năng (làng Luôn)

Tạp chí Dân tộc học thành thật xin lỗi tác giả và bạn đọc.